

การพัฒนาตัวบ่งชี้ความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูของโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคกลาง
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กฤติยดา อ่อนคล้าย ภคณัฐ์ สมพงษ์ธรรม และ ธนวิน ทองแพง
สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา

DEVELOPING INDICATORS OF PROFESSIONAL LEARNING COMMUNITY OF
SECONDARY SCHOOL IN THE CENTRAL REGION UNDER THE OFFICE OF THE
BASIC EDUCATION COMMISSION

Krittiyada Onkhlay, Pakkanat Sompongdam and Thanawin Thongpang
Faculty of Education, Burapha University, Thailand
E-mail address: ohoh.phd@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received) 9 มิถุนายน 2562

วันที่ได้รับบทความฉบับแก้ไข (Revised) 14 มีนาคม 2564

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) 9 มิถุนายน 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาตัวบ่งชี้ความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูของโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลสมการโครงสร้าง และ 3) เพื่อสร้างเกณฑ์ปกติความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูของโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 600 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าสถิติพื้นฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ และความตรงเชิงโครงสร้างโดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่หนึ่งและการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

ผลการวิจัยพบว่า

1. ตัวบ่งชี้ความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูของโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบไปด้วย 6 องค์ประกอบ 27 ตัวบ่งชี้
2. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีค่า ไค-สแควร์ มีค่าเท่ากับ 143.80 ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่องศาอิสระเท่ากับ 146 ดัชนี RMSEA มีค่าเท่ากับ 0.00, ดัชนี GFI มีค่าเท่ากับ 0.98 ดัชนี CFI มีค่าเท่ากับ 1.00

3. เกณฑ์ปกติความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูของโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมคะแนนที่ปกติและค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์แบ่งเป็น 5 ระดับ และมีเกณฑ์การแปลความหมายระดับของความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูดังนี้ สูงกว่า T419 ระดับมากที่สุด T395-419 ระดับมาก T341-394 ระดับปานกลาง T295-340 ระดับน้อย ต่ำกว่า T295 ระดับน้อยที่สุด

คำสำคัญ: การพัฒนาตัวบ่งชี้ ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

Abstract

This research purposes were 1) to develop and validate the composite indicators of Professional Learning Community (PLC) of secondary schools in the central region under the Office of the Basic Education Commission, 2) to examine the concordances of the equation model of Professional Learning Community indicators structure, and 3) to construct the normal criterion of Professional Learning Community. The sample group used in this research was 600 teachers of secondary schools in the central region under the Office of the Basic Education Commission. The research tools used to collect data were a 5-level estimation scale questionnaire. The data analysis was based on basic statistics, correlation coefficients between observable variables and construct validity by analyzing first-order confirmatory elements and second-order confirmatory element analysis by using the software package.

The research found as follows:

1. Professional Learning Community (PLC) indicators of secondary schools in the central region under the Office of the Basic Education Commission on average were at the high level. Each factor was also at the high level. PLC indicators of secondary schools in the central region under the Office of the Basic Education Commission consisted of six factors 27 indicators.

2. Confirmation component analysis was consistent with the empirical data, the Chi-square value was equal to 143.80, which was not statistically significant at the degree of freedom of 146, the RMSEA index was 0.00; the GFI index was 0.98. The CFI index was 1.00.

3. The normal criteria for being a teacher professional learning community of secondary schools in the central region Under the Office of the Basic Education Commission, the T-score and the percentile value were overall divided into five levels and consisting the criteria to interpret the level of the professional teacher learning community as follows: higher

than T419 meant the highest level, T395-419 meant the high level, T341-394 meant the medium level, T295-340 meant the low level, and less than T295 meant the lowest level.

Keywords: Developing Indicators, Professional Learning Community (plc), Confirmation Component Analysis

บทนำ

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ (professional learning community) คือ การที่กลุ่มของครู และผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษาซึ่งมีวิสัยทัศน์ ค่านิยม และเป้าหมายเดียวกันทางการเรียนรู้ร่วมกัน โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาสมรรถนะตนเองในการจัดการเรียนการสอน (Hord, S.M., 2003) ในขณะที่ (Southwest Educational Development Laboratory, 1997) ได้กล่าวว่า เป็นการพัฒนาคุณภาพครูโดยใช้วิธีการให้ครูร่วมมือกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทั้งในด้านความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาสาระวิชา ด้านประสบการณ์การจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดประสิทธิผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาสมรรถนะ และเพิ่มประสิทธิภาพครูให้เป็นครูมืออาชีพ ทั้งนี้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ (Professional Learning Community) เป็นการบริหารอีกรูปแบบหนึ่งซึ่งเหมาะสมกับองค์กรสมัยใหม่ที่จะก้าวสู่ความสำเร็จขององค์กร องค์กรสมัยใหม่มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องบูรณาการระบบการบริหารให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้น ทั้งนี้เพื่อพัฒนาองค์กรสู่ความเป็นเลิศและให้บรรลุเป้าหมายในเชิงคุณภาพ มากกว่าเชิงปริมาณ (Brent Wilson & Martin Ryder, 2009) ดังนั้นจึงสามารถกล่าวได้ว่า โรงเรียนหรือสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จ ต้องประกอบด้วยองค์กรทางสังคมของครูและผู้บริหาร สิ่งเหล่านี้จะเป็นอิทธิพลที่ส่งผลต่อคุณภาพของการสอนและการเรียนรู้ของผู้เรียน (Bryk, Camburn & Louis, 1999; Wiley, 2001)

การบริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในพื้นที่เขตภาคกลาง ซึ่งเป็นศูนย์กลางการจัดการศึกษาของประเทศ มีจำนวน 428 โรงเรียน ครอบคลุมพื้นที่ 21 จังหวัด 8 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา อยู่ภายใต้การบริหารจัดการของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานศึกษาธิการภาค, 2561) พบว่า ผลการประเมินคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาโดยภาพรวมเชิงพื้นที่ (ชัยนาท, สิงห์บุรี, และสมุทรสงคราม) ได้รับการรับรองมาตรฐานจำนวน 291 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 69.95 และไม่ได้รับการรับรองมาตรฐาน จำนวน 125 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 30.04 พบว่ามีผลการประเมินต่ำสุดในเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน อยู่ในระดับคุณภาพ พอใช้ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา องค์กรมหาชน, 2556) ซึ่งปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาที่เกิดขึ้น ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องพยายามที่จะหาวิธีการต่าง ๆ ที่จะยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียนให้สูงขึ้น ซึ่งในปัจจุบันมีการพัฒนาการศึกษาด้วยระบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในหลายประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น สิงคโปร์ ฯลฯ โดยเฉพาะในสหรัฐอเมริกามีการใช้รูปแบบนี้ในหลายโรงเรียนตามแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพของ

(DuFour & Eaker, 1998) ส่งผลให้ผลการประเมินคุณภาพสูงขึ้น (Mitchell & sackney, 2001) ประเทศไทยมีการใช้รูปแบบการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู ในระดับโรงเรียนจนเป็นที่ยอมรับของทางเลือกการจัดการศึกษาแบบใหม่ที่ได้ผล (ละดา ดอนหงษา และคณะ, 2556)

ชุมชนแห่งการเรียนรู้ (professional learning community) คือ การที่กลุ่มของครู และผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษาซึ่งมีวิสัยทัศน์ ค่านิยม และเป้าหมายเดียวกัน ทางการเรียนรู้ร่วมกัน โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาสมรรถนะตนเองในการจัดการเรียนการสอน (Hord, S.M., 2003) ในขณะที่ (Southwest Educational Development Laboratory, 1997) ได้กล่าวว่า เป็นการพัฒนาคุณภาพครู โดยใช้วิธีการให้ครูร่วมมือกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทั้งในด้านความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาสาระวิชา ด้านประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดประสิทธิผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยการดำเนินงานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาสมรรถนะ และเพิ่มประสิทธิภาพครูให้เป็นครูมืออาชีพ ทั้งนี้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ (Professional Learning Community) เป็นการบริหารอีกรูปแบบหนึ่งซึ่งเหมาะสมกับองค์กรสมัยใหม่ที่จะก้าวสู่ความสำเร็จขององค์กร องค์กรสมัยใหม่มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องบูรณาการระบบการบริหารให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้น ทั้งนี้เพื่อพัฒนาองค์กรสู่ความเป็นเลิศ และให้บรรลุเป้าหมายในเชิงคุณภาพ มากกว่าเชิงปริมาณ (Brent Wilson & Martin Ryder, 2009) ดังนั้นจึงสามารถกล่าวได้ว่า โรงเรียนหรือสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จ ต้องประกอบด้วยองค์กรทางสังคมของครูและผู้บริหาร สิ่งเหล่านี้จะเป็นอิทธิพลที่ส่งผลต่อคุณภาพของการสอนและการเรียนรู้ของผู้เรียน (Bryk, Camburn & Louis, 1999; Wiley, 2001) และจากการสังเคราะห์รายงานการวิจัย ผู้วิจัยพบว่า งานวิจัยชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู ส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างหรือการพัฒนาแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู แต่งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาตัวบ่งชี้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู ที่เหมาะสมกับบริบทของการบริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในพื้นที่เขตภาคกลางยังมีจำนวนน้อย และไม่ตอบปัญหาในการบริการจัดการเรียนการสอนโรงเรียนในระดับมัธยมศึกษาในพื้นที่ภาคกลางเท่าที่ควร

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาตัวบ่งชี้ความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูของโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้ในความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูของโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เหมาะสมควรมีความสำคัญอย่างไรบ้างในการการบริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในพื้นที่เขตภาคกลาง และทั้งนี้เพื่อให้ครูตระหนักและนำความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน ทราบในบทบาทหน้าที่ของทุกฝ่าย ในการใช้เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบคุณภาพ และช่วยให้ผู้บริหารทราบถึงระดับคุณภาพของสถานศึกษาว่าอยู่ในระดับใด รวมทั้งยังช่วยในการคาดการณ์อนาคตได้จากข้อมูลในอดีตและปัจจุบัน (อุทุมพร จามรมาน, 2544 หน้า 27) อันจะส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการร่วมกันบริหารสถานศึกษาอย่างมีทิศทาง มีความเข้าใจกัน มีกรอบของบทบาทหน้าที่การบริหารอย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน สร้างความสำคัญกับทุกฝ่าย โดยการพัฒนาตัว

บ่งชี้ดังกล่าวยังมีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาการปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทยด้านการพัฒนาครู และความต้องการของครูให้มีประสิทธิภาพอย่างแท้จริงต่อไป

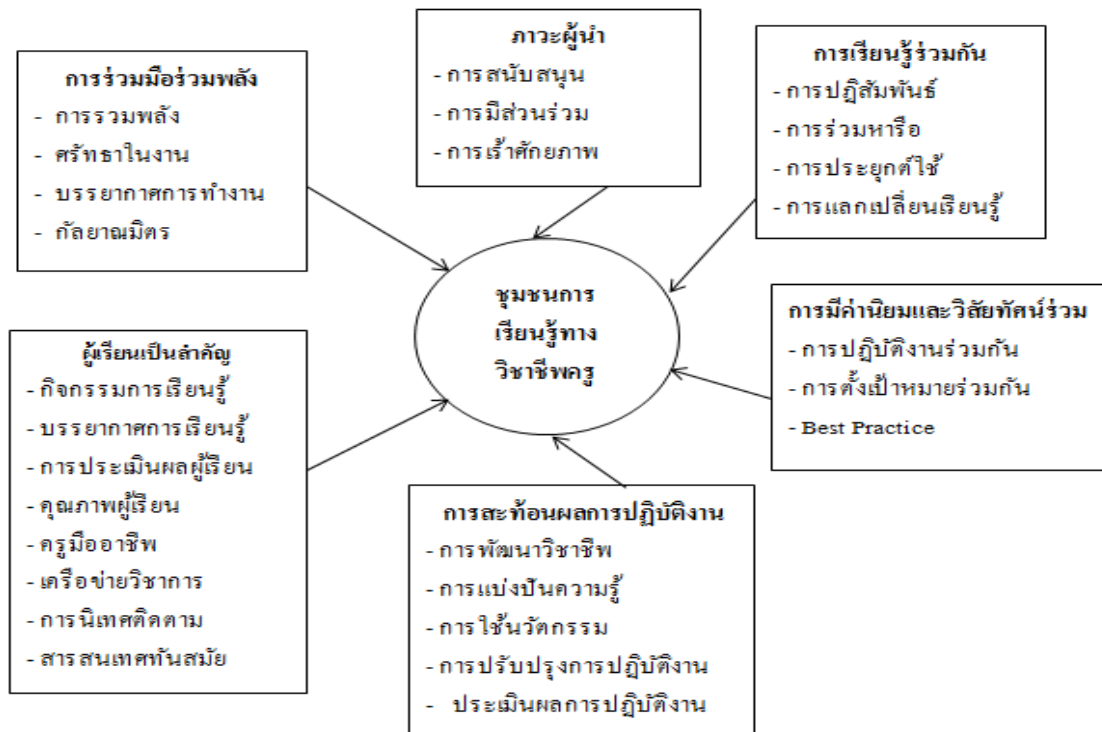
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้ความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูของโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลการวัดความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูของโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์
3. เพื่อสร้างเกณฑ์ปกติในการประเมินความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูของโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กรอบแนวความคิดในการทำการวิจัย

กรอบแนวความคิดในการวิจัยครั้งนี้ การเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู ผู้วิจัยได้มาจากการรวบรวมแนวคิด ทฤษฎี และการวิเคราะห์จากเอกสารทั้งในและต่างประเทศ ดังนี้

- องค์ประกอบที่ 1 ภาวะผู้นำ
- องค์ประกอบที่ 2 การเรียนรู้ร่วมกัน
- องค์ประกอบที่ 3 ค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วม
- องค์ประกอบที่ 4 การร่วมมือรวมพลัง
- องค์ประกอบที่ 5 การสะท้อนผลการปฏิบัติงาน
- องค์ประกอบที่ 6 ผู้เรียนเป็นสำคัญ



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการวิจัย

ขั้นตอนการวิจัย มี 4 ขั้นตอนคือ

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาหลักเกณฑ์ แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาตัวบ่งชี้ความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู โดยวิเคราะห์เนื้อหาด้วยวิธีการจำแนกกลุ่ม เพื่อให้ได้กรอบแนวคิด หลักการของความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู เอกสารที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ เอกสาร บทความวิชาการ และแนวคิดที่บรรยายเกี่ยวกับความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการต่าง ๆ รวมถึงงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูทั้งในและต่างประเทศ

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อสกัดประเด็นที่สำคัญ แล้วนำไปสังเคราะห์ร่วมกับผลที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาเชิงปริมาณ เพื่อสร้างแบบสอบถาม ตัวบ่งชี้ความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาความเหมาะสมของตัวบ่งชี้ในแต่ละองค์ประกอบ ประชากรได้แก่ ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2561 ครอบคลุมไปด้วย 21 จังหวัด 428 โรงเรียนจำนวนครู 13,611 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดการสุ่มตัวอย่างแบบ

หลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้มีจำนวนตัวแปรอยู่ทั้งหมด 27 ตัวแปร ดังนั้นขนาดของกลุ่มตัวอย่างจะต้องมีไม่น้อยกว่าสัดส่วน 20:1 ตัวแปร (Lindeman, Merenda & Gold, 1980: 163) เมื่อพิจารณาจากจำนวนตัวแปร และสัดส่วนจะได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 540 กลุ่มตัวอย่าง และเพื่อความเหมาะสมและความสมบูรณ์ของข้อมูลในการวิจัย ผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน รวมทั้งสิ้น 600 กลุ่มตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ เป็นแบบสอบถามสำหรับครู มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อความเป็นความชอบของการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูของ โรงเรียนมัธยมศึกษาภาคกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีลักษณะเป็นแบบสอบถาม ประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีระดับจากระดับมากที่สุดถึงน้อยที่สุดจำนวน 86 ข้อ ครอบคลุม 6 ตัวแปร สถิติที่ใช้ ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ดังนี้

1. แบบวัดองค์ประกอบภาวะผู้นำ เป็นแบบสอบถาม ประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 9 ข้อ
2. แบบวัดองค์ประกอบการเรียนรู้ร่วมกัน เป็นแบบสอบถาม ประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 12 ข้อ
3. แบบวัดองค์ประกอบการมีค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วม เป็นแบบสอบถาม ประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 9 ข้อ
4. แบบวัดองค์ประกอบการทำงานร่วมมือรวมพลัง เป็นแบบสอบถาม ประมาณ ค่า 5 ระดับ จำนวน 12 ข้อ
5. แบบวัดองค์ประกอบภาระสะท้อนผลการปฏิบัติงาน เป็นแบบสอบถาม ประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ
6. ผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นแบบสอบถาม ประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 29 ข้อ

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ นำร่างแบบวัดความเป็นความชอบของการเรียนรู้ทาง วิชาชีพครูของโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ได้จาก การศึกษาหลักเกณฑ์ แนวคิด เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาตัวบ่งชี้ความเป็นความชอบของการเรียนรู้ ทางวิชาชีพครูไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่านตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถาม พร้อมทั้งตรวจสอบความครอบคลุมของจำนวนข้อคำถามกับนิยาม เชิงปฏิบัติการ พิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ของ (Rowinell & Hambleton, 1977) ของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป แล้วจึงนำเครื่องมือไป ทดลองใช้ (Try Out) กับโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตภาคกลาง ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน ภายหลังการทดลองใช้หาคุณภาพรายข้อ ได้แก่ ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) โดยใช้เกณฑ์ค่า r (Corrected Item-total Correlation) ต้องมีค่าไม่ต่ำ กว่า 0.20 ขึ้นไป และหาค่าความเที่ยงโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาค (Cronbach' s Alpha Coefficient) ผลการทดลองใช้เครื่องมือพบว่า 1) แบบวัดองค์ประกอบภาวะผู้นำ มีค่าอำนาจจำแนก อยู่ ระหว่าง 0.66– 0.93 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 2) แบบวัดองค์ประกอบการเรียนรู้ร่วมกัน มีค่า

อำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.78–0.89 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96 3) แบบวัดองค์ประกอบการมีค่านิยม และวิสัยทัศน์ร่วม มีค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.67–0.86 มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.93 4) แบบวัดองค์ประกอบการการร่วมมือรวมพลัง มีค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.62–0.90 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.94 5) แบบวัดองค์ประกอบการสะท้อนผลการปฏิบัติงาน มีค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.56 – 0.88 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 6) แบบวัดองค์ประกอบผู้เรียนเป็นสำคัญ มีค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.67 – 0.90 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98

ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลการวัดความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูของโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เพื่อใช้ในการเป็นข้อมูลในการพัฒนาตัวบ่งชี้

ขั้นตอนที่ 4 สร้างเกณฑ์ปกติในการประเมินความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูของโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานโดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ
2. การวิเคราะห์การพัฒนาตัวบ่งชี้ความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู เพื่อหาค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทั้งโดยรวม และรายด้าน
3. การวิเคราะห์หาค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรแฝงตามโมเดล การพัฒนาตัวบ่งชี้ความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู โดยการ วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน
4. การวิเคราะห์โมเดล (Causal Relationship Model) ผลการวิเคราะห์จะแสดงถึงตัวแปรต้นที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจากนั้นจึงทำการตรวจสอบความกลมกลืนของโมเดล กับโมเดลที่ได้จากข้อมูลเชิงประจักษ์ หากโมเดลทั้งสองไม่กลมกลืนกันจะต้องปรับโมเดลด้วยการปรับเมตริกในโมเดล การประเมินความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยใช้ค่าสถิติที่ใช้ใน การตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์เชิงทฤษฎีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ได้แก่ ค่าสถิติความสอดคล้อง (Hu & Bentler, 1999; Diamantopoulos & Siguaw, 2000) ดังนี้ค่าไค สแควร์ (χ^2), ค่าไคสแควร์หารด้วยองศาความเป็นอิสระ (χ^2/df), ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (Goodness of Fit Index: GFI), ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องปรับแก้ (Adjusted Goodness of Fit Index: AGFI) และค่าดัชนีรากที่สองของค่าความคลาดเคลื่อนกำลังสองของการประมาณค่า (Root Mean Square of Approximation: RMSEA)

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างเกณฑ์ปกติของตัวบ่งชี้ความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูของ โรงเรียนมัธยมศึกษาภาคกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีดังนี้

การวิเคราะห์ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูของโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคกลาง โดยแบบสอบถามมีจำนวนข้อทั้งหมด 86 ข้อ คะแนนเต็มข้อละ 5 คะแนน คะแนนเต็มทั้งฉบับเท่ากับ 430 คะแนน แบ่งเป็น 6 องค์ประกอบหลัก คือ 1) ภาวะผู้นำ จำนวน 9 ข้อ 2) การเรียนรู้

ร่วมกัน จำนวน 12 ข้อ 3) การมีค่านิยมวิสัยทัศน์ร่วม จำนวน 9 ข้อ 5) การร่วมมือร่วมพลัง จำนวน 9 ข้อ 5) การสะท้อนผลการปฏิบัติงาน จำนวน 75 ข้อ และ 6) ผู้เรียนเป็นสำคัญ จำนวน 145 ข้อ จากนั้นนำคะแนนที่ได้มาสร้างเกณฑ์ปกติระดับภูมิภาค โดยการคำนวณหาค่าตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไทล์ (Percentile : PR) แล้วเทียบหาค่าที่ปกติ (Normalized T-Score : T)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อสกัดประเด็นที่สำคัญ ของตัวบ่งชี้ความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู ได้ผลดังนี้

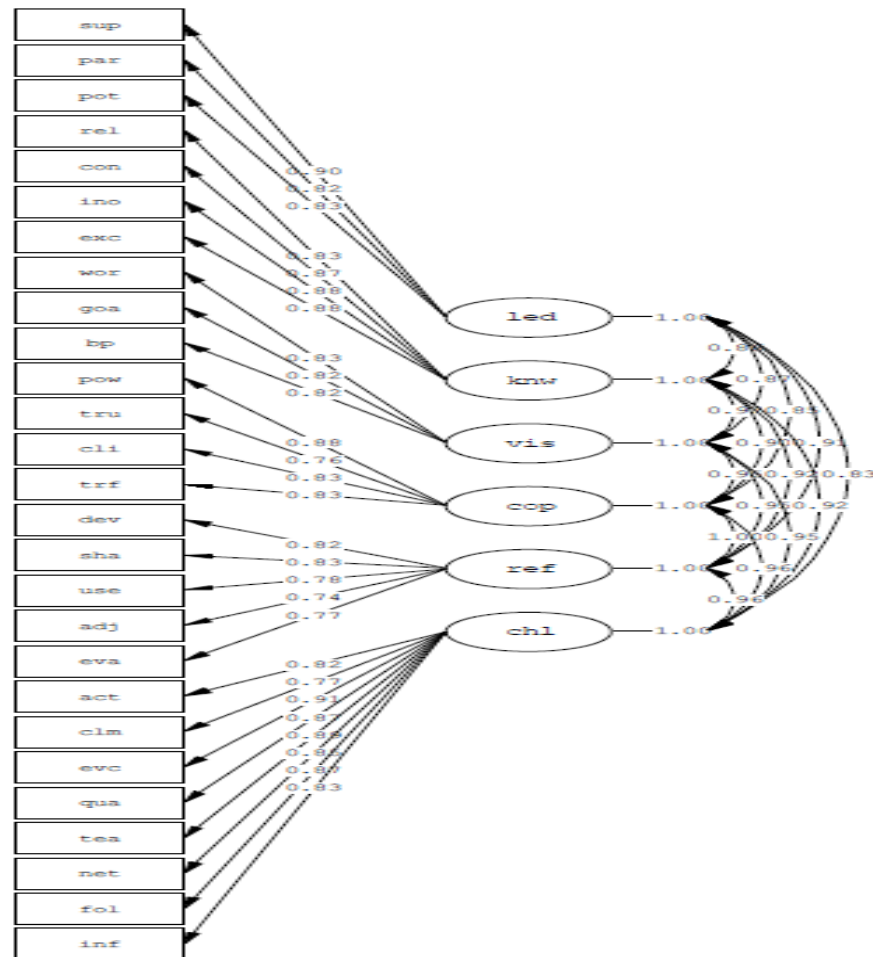
1. องค์ประกอบหลัก มี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ภาวะผู้นำ มี 3 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ การสนับสนุน การมีส่วนร่วม และการเฝ้าศักยภาพ 2) การเรียนรู้ร่วมกันมี 4 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ การปฏิสัมพันธ์ การร่วมหารือ การประยุกต์ใช้ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 3) ค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วม มี 3 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ การปฏิบัติงานร่วมกัน การตั้งเป้าหมายร่วมกัน และการปฏิบัติที่เป็นเลิศ 4) การร่วมมือร่วมพลัง มี 4 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ การรวมพลัง ศรัทธาในงาน บรรยากาศการทำงานและกัลยาณมิตร 5) การสะท้อนผลการปฏิบัติงาน มี 5 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ การพัฒนาวิชาชีพ การแบ่งปันความรู้ การใช้นวัตกรรม การปรับปรุงการปฏิบัติงาน และการประเมินผลการปฏิบัติงาน 6) ผู้เรียนเป็นสำคัญมี 8 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้ บรรยากาศการเรียนรู้ การประเมินผล ผู้เรียน คุณภาพผู้เรียน ครูมืออาชีพ เครือข่ายวิชาการ การนิเทศติดตาม และสารสนเทศทันสมัย

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานจากแบบสอบถาม

ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวบ่งชี้ของแต่ละองค์ประกอบหลัก ความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูของโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของครู มีค่าเฉลี่ย 4.18–4.30 เมื่อพิจารณาเรียงองค์ประกอบ พบว่า 1) องค์ประกอบด้านภาวะผู้นำ (led) ตัวบ่งชี้ การสนับสนุน(sup) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เท่ากับ 4.25 2) องค์ประกอบด้านการเรียนรู้ร่วมกัน (knw) ตัวบ่งชี้ การประยุกต์ใช้ (ino) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เท่ากับ 4.22 3) องค์ประกอบด้านการมีค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วม(vis) ตัวบ่งชี้ Best Practice (bp) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เท่ากับ 4.28 4) องค์ประกอบด้านการร่วมมือร่วมพลัง (cop) ตัวบ่งชี้ บรรยากาศการทำงาน (cli) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เท่ากับ 4.28 5) องค์ประกอบด้านการสะท้อนผลการปฏิบัติงาน(ref) ตัวบ่งชี้ การพัฒนาวิชาชีพ (dev) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เท่ากับ 4.32 6) องค์ประกอบด้านผู้เรียนเป็นสำคัญ (chl) ตัวบ่งชี้ สารสนเทศทันสมัย (inf) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด เท่ากับ 4.32

ตอนที่ 3 ผลการทดสอบความสอดคล้องของโมเดลการวัด

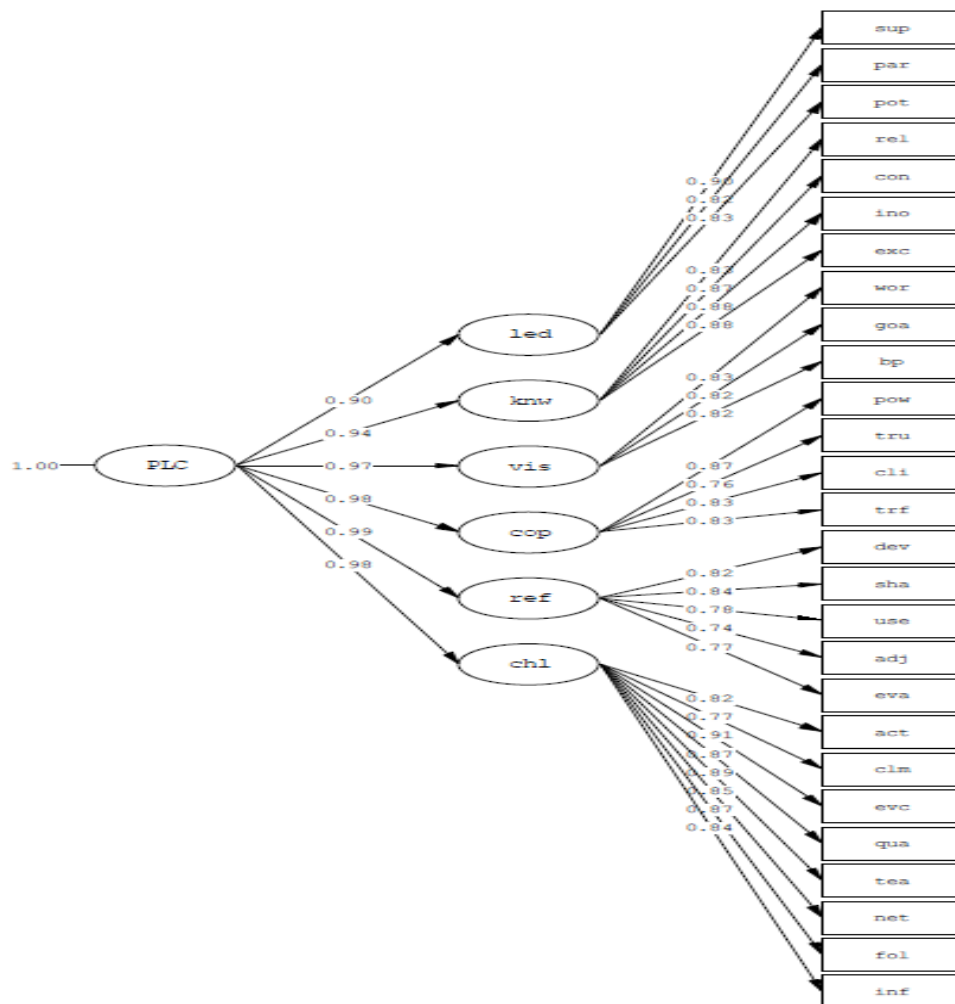
1. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่หนึ่ง (First Order Factor Analysis) ของโมเดลการวัดตัวบ่งชี้ความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูของ โรงเรียนมัธยมศึกษาภาคกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีดังนี้



Chi-Square=96.48,df=139, P-value=0.99766, RMSEA=0.000, GFI=0.99, CFI=1.

ภาพที่ 2 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่หนึ่ง (First Order Factor Analysis)

2. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง (Second Order Factor Analysis) ของโมเดลการวัดตัวบ่งชี้ความเป็น ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูของ โรงเรียนมัธยมศึกษาภาคกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีดังนี้



ภาพที่ 3 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง (Second Order Factor Analysis)

ตอนที่ 4 ผลการสร้างเกณฑ์ปกติของตัวบ่งชี้ความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูของ โรงเรียนมัธยมศึกษาภาคกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4.1 เกณฑ์ปกติความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู ในภาพรวม คะแนนที่ปกติ และค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์แบ่งเป็น 5 ระดับ และมีเกณฑ์การแปลความหมายระดับของความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูดังนี้ ระดับความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสูงกว่า T419 ระดับมากที่สุด ระดับความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู T395-419 ระดับมาก ระดับความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู T341-394 ระดับปานกลาง ระดับความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู T295-340 ระดับน้อย ระดับความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูต่ำกว่า T295 ระดับน้อยที่สุด

4.2 เกณฑ์ปกติขององค์ประกอบหลักด้านภาวะผู้นำ สร้างเกณฑ์ปกติได้ดังนี้ ระดับความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสูงกว่า T45 ระดับมากที่สุด ระดับความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู T42–45 ระดับมาก ระดับความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู T36–41 ระดับปานกลาง ระดับความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู T30–35 ระดับน้อย ระดับความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูต่ำกว่า T30 ระดับน้อยที่สุด

4.3 ระดับความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสูงกว่า T60 ระดับมากที่สุด ระดับความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู T55–60 ระดับมาก ระดับความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู T47–54 ระดับปานกลาง ระดับความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู T40–46 ระดับน้อย ระดับความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูต่ำกว่า T40 ระดับน้อยที่สุด

4.4 ระดับความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสูงกว่า T45 ระดับมากที่สุด ระดับความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู T42–45 ระดับมาก ระดับความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู T36–41 ระดับปานกลาง ระดับความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู T30–35 ระดับน้อย ระดับความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูต่ำกว่า T30 ระดับน้อยที่สุด

4.5 เกณฑ์ปกติขององค์ประกอบหลัก ด้านการร่วมมือร่วมพลัง สร้างเกณฑ์ปกติ ได้ดังนี้ ระดับความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสูงกว่า T59 ระดับมากที่สุด ระดับความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู T56–59 ระดับมาก ระดับความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู T47–55 ระดับปานกลาง ระดับความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู T41–46 ระดับน้อย ระดับความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูต่ำกว่า T41 ระดับน้อยที่สุด

4.6 ระดับความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสูงกว่า T74 ระดับมากที่สุด ระดับความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู T69–74 ระดับมาก ระดับความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู T60–68 ระดับปานกลาง ระดับความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู T51–59 ระดับน้อย ระดับความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูต่ำกว่า T51 ระดับน้อยที่สุด

4.7 ระดับความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูสูงกว่า T143 ระดับมากที่สุด ระดับความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู T134–143 ระดับมาก ระดับความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู T116–133 ระดับปานกลาง ระดับความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู T101–115 ระดับน้อย ระดับความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูต่ำกว่า T101 ระดับน้อยที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

การพัฒนาตัวบ่งชี้ความเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูของโรงเรียนมัธยมศึกษาภาคกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. ตัวบ่งชี้องค์ประกอบด้านภาวะผู้นำ ประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้หลัก ได้แก่ การสนับสนุน การมีส่วนร่วมและการเฝ้าศักยภาพ ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า ภาวะผู้นำ กระบวนการใช้อิทธิพลโน้มน้าวเพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจ

เหตุผลในสิ่งที่กำลังปฏิบัติ ด้วยความสมัครใจ มีจุดมุ่งหมายเพื่อชักนำ การสนับสนุนให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งสอดคล้องกับการสังเคราะห์แนวคิด ที่กล่าวว่า ภาวะผู้นำ มีแนวทางที่ส่งเสริมการเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ คือ มีการแบ่งปันอำนาจ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และมีการส่งเสริมการพัฒนาภาวะผู้นำร่วมกัน (สิวรี พิศุทธิ์สินธพ, 2553) ดังนั้นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู จึงสามารถกล่าวได้ว่า ผู้บริหารและครูมีอำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบ และการตัดสินใจร่วมกัน (Kenoyer, 2012) สอดคล้องกับ (Morrissey, 2000) กล่าวว่า ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพประกอบด้วย 5 มิติ (Five Dimensions of Professional Learning Communities) หนึ่งในนั้นคือ ภาวะผู้นำแบบสนับสนุนและภาวะผู้นำร่วม (Supportive and Shared Leadership) นั้นหมายถึง การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียน ผู้บริหารจะต้องเปลี่ยนบทบาทของตนเองจากเดิมสู่การมีภาวะผู้นำแบบสนับสนุนและภาวะผู้นำร่วม มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของครูทุกคนในกระบวนการตัดสินใจและรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานร่วมกัน โดยกระจายความเป็นผู้นำให้แก่ครูเพื่อให้เกิดการพัฒนาโรงเรียนนั้นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ตัวบ่งชี้องค์ประกอบด้านการเรียนรู้ร่วมกัน ประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้หลัก ได้แก่ การปฏิสัมพันธ์ การร่วมหารือ การประยุกต์ใช้และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู จะประกอบด้วยการเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อเป็นวิธีการแสวงหาความรู้วิชาการและวิชาชีพต่าง ๆ ซึ่งมีความสอดคล้องกับการสังเคราะห์แนวคิดของ (กรองทิพย์ นาควิเชตร, 2560) ที่กล่าวถึงชุมชนแห่งการเรียนรู้ควรเริ่มจากการทำความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องที่เกี่ยวข้องโดยตรงคือ การจัดการความรู้ (Knowledge Management) ซึ่งเป็นการรวบรวมองค์ความรู้ที่มีอยู่ในองค์กร จากตัวบุคคลในการเรียนรู้ และวิธีการแสวงหาความรู้วิชาการและวิชาชีพนั้นต้องเรียนรู้ร่วมกัน จากเพื่อนร่วมงาน อาจารย์ บุคลากร หรือสถาบัน หรือจัดกิจกรรมเสริมสร้างความดีงาม ความซื่อสัตย์สุจริต พร้อมกับพัฒนาคุณลักษณะที่ดีอื่น ๆ ควบคู่กันไป เช่นเดียวกับ (เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์, 2552) ที่กล่าวว่า ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นการเรียนรู้ร่วมกันและประยุกต์การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นเพื่อประโยชน์ของนักศึกษา และบุคลากรในองค์กร

3. ตัวบ่งชี้องค์ประกอบด้านการมีค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วม ประกอบด้วย 3 ตัวบ่งชี้หลัก ได้แก่ การปฏิบัติงานร่วมกัน การตั้งเป้าหมายร่วมกัน และ Best Practice ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู เป็นจุดรวมและพลังของการเรียนรู้ของสมาชิกในองค์กร ซึ่งเกิดจากการที่สมาชิกแต่ละคนสร้างแรงบันดาลใจ ประกอบกับรับฟังซึ่งกันและกัน เพื่อนำไปสู่การสร้างวิสัยทัศน์ทางบวก กล่าวคือ ถ้าทำ ถ้าทำ ถ้าเปลี่ยนแปลง มีการปฏิบัติงานร่วมกัน ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้มีความสอดคล้องกับการสังเคราะห์แนวคิด ดังที่ (เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์, 2557) กล่าวว่า ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นการที่สมาชิกในชุมชนมีค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วมกัน ในการนำไปสู่แบบแผนพฤติกรรมที่ทุกคนปฏิบัติร่วมกัน สอดคล้องกับ (สิวรี พิศุทธิ์สินธพ, 2553) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เป็นการที่สมาชิกในชุมชนมีค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วม โดยมีแนวทางในการปฏิบัติ 2 ประการ คือ มีค่านิยมและวิสัยทัศน์เพื่อพัฒนาผู้เรียนและค่านิยมและวิสัยทัศน์เพื่อการทำงานร่วมกันของบุคลากร

4. ตัวบ่งชี้องค์ประกอบด้านการร่วมมือร่วมพลังประกอบด้วย 4 ตัวบ่งชี้หลัก ได้แก่ การรวมพลังศรัทธาในงาน บรรยากาศการทำงาน และกัลยาณมิตร ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูเป็นกระบวนการของสังคม อย่างหนึ่ง ที่เกิดขึ้นกับกลุ่มคนกลุ่มหนึ่งที่เข้ามาร่วมกันทำ กิจกรรมอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างเพื่อให้ บรรลุถึงจุดมุ่งหมาย กระบวนการของสังคมที่เกี่ยวกับทัศนคติเกิดขึ้นกับกลุ่มคนกลุ่มหนึ่งที่เข้ามาร่วมกันทำกิจกรรมอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างเพื่อให้ บรรลุถึงจุดมุ่งหมายตามที่กำหนดเอาไว้ บรรยากาศการทำงานที่เต็มไปด้วย ความอบอุ่น และฉันทมิตร ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้มีความสอดคล้องกับการสังเคราะห์แนวคิด ดังที่ (Likert, 1967) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วม การร่วมมือของบุคลากร ผู้บริหารต้องให้การสนับสนุนและไว้วางใจ และจริงใจต่อบุคคลในองค์กร ส่งเสริมให้มีการนำความคิดในเชิงสร้างสรรค์ มีการ जुใจในการทำงานด้วยการให้รางวัล และมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ การติดต่อสื่อสารไหลผ่านเครือข่ายจากเบื้องบนลงสู่เบื้องล่าง และจากแบบแนวนอน ทั้งจากบุคคลในองค์กรด้วยตนเองและผู้บริหาร ดังนั้น จึงมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันเป็นอย่างดีแน่นอนแน่นอนอบอุ่น และฉันทมิตร ทำให้มีการทำงานเป็นทีม การรวมพลัง การให้ความร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน นอกจากนี้มีความจงรักภักดีต่อกลุ่ม และความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานต่อเป้าหมายขององค์การสูง สอดคล้องกับ (เจษฎา ภาสเจริญ, 2550) ให้ความเห็นว่า การทำงานของมนุษย์ที่มีลักษณะการทำงานเป็นกลุ่มมีการประสานงานกันตลอดเวลา มีการกำหนดทิศทาง มีการจัดระเบียบวิธีทำงาน และการติดตามวัดผลสำเร็จของงานที่ทำอยู่เสมอ เป็นกระบวนการทำงานของบุคลากรในองค์กร

5. ตัวบ่งชี้องค์ประกอบด้านการสะท้อนผลการปฏิบัติงานประกอบด้วย 5 ตัวบ่งชี้หลัก ได้แก่ การพัฒนาวิชาชีพ การแบ่งปันความรู้ การใช้นวัตกรรม การปรับปรุงการปฏิบัติงาน และการประเมินผลการปฏิบัติงาน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าการสะท้อนผล เป็นขั้นตอนที่สำคัญมากต่อการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างคนที่เกี่ยวข้องทั้งหมดในชุมชน และการสะท้อนผลยังสามารถแก้ปัญหาชั้นเรียนได้ และการสะท้อนผล ทำให้เกิดนวัตกรรมการศึกษาชั้นเรียนของครูได้ ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้มีความสอดคล้องกับการสังเคราะห์แนวคิด ดังที่ (Stoll et., al., 2005) กล่าวว่า ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู เป็นการแสวงหามุมมองสะท้อนทางวิชาชีพ (Reflective Professional Inquiry) หมายถึงความกระตือรือร้นในการมุ่งมั่นพัฒนาทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง โดยการสนทนาเกี่ยวกับประเด็นทางการศึกษาหรือการค้นหาแนวทางการแก้ปัญหาทางการศึกษาเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ เพื่อนำไปสู่ผลงานที่มุ่งหวัง

6. ตัวบ่งชี้องค์ประกอบด้านผู้เรียนเป็นสำคัญ ประกอบด้วย 8 ตัวบ่งชี้หลัก ได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้ บรรยากาศการเรียนรู้ การประเมินผลผู้เรียนคุณภาพผู้เรียน ครูมืออาชีพ เครือข่ายวิชาการ การนิเทศติดตามและสารสนเทศทันสมัย ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นการจัดกิจกรรมที่ให้โอกาสผู้เรียนมีส่วนร่วมกิจกรรมมากที่สุด และในการจัดการศึกษา ต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ การจัดกิจกรรมที่ให้โอกาสผู้เรียนมีส่วนร่วมกิจกรรมมากที่สุด ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้มีความสอดคล้องกับการสังเคราะห์แนวคิด ดังที่ (Schein, 1996) ได้ระบุลักษณะ ที่เป็นพื้นฐานชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู ได้แก่ 1) การให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ 2) ความเชื่อที่ว่าบุคลากรสามารถเรียนรู้ได้ 3) ความเชื่อ

ที่ว่าบุคลากรมีขีดความสามารถที่จะเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมได้ 4) มีการจัดสรรเวลาเพื่อการเรียนรู้ 5) ภาระผูกพันที่มีร่วมกันในการสนทนาร่วมกันอย่างเปิดเผย 6) ภาระผูกพันร่วมกันในการเรียนรู้ที่จะคิดอย่างเป็นระบบ 7) การทำงานร่วมกันอย่างประสานความร่วมมือ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้
 - 1.1 การพัฒนาตัวบ่งชี้ในเรื่องใด ๆ สามารถใช้กระบวนการเช่นเดียวกันกับงานวิจัยนี้ เป็นแนวปฏิบัติและใช้เป็นแบบประเมินผลในสถานศึกษา หรือหน่วยงานทางการศึกษาอื่นได้
 - 1.2 สามารถนำตัวบ่งชี้ที่ได้ไปปรับให้เข้ากับบริบทสถานศึกษาที่มีความแตกต่างกัน
 - 1.3 ตัวบ่งชี้การประเมินผลผู้เรียน ควรมีการรวบรวมและใช้การประเมินผล และข้อมูลต่าง ๆ อย่างหลากหลาย
2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป
 - 2.1 ควรนำตัวบ่งชี้ไปทดลองใช้กับสถานศึกษาในระดับอื่น
 - 2.2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สามารถนำตัวบ่งชี้ไปทำวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูต่อไป
 - 2.3 สถานศึกษาสามารถนำตัวบ่งชี้ไปใช้ดำเนินการในสถานศึกษา เป็นการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพครู

เอกสารอ้างอิง

- กรองทิพย์ นาควิเศษ. (2560). ชุมชนแห่งการเรียนรู้: คนอุดมศึกษาสู่จิตคิดชอบ. *วารสารสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย*, 23(2), 1-13.
- เจษฎา กาศเจริญ, น.อ. (2550). *ความผูกพันต่อองค์การของข้าราชการศูนย์ส่งกำลังฐานทัพเรือสัตหีบ*. (ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ). วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สิวรี พิศุทธิ์สินธพ. (2553). *รูปแบบการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพในสถาบันอุดมศึกษาคาทอลิก (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- อุทุมพร จามรมาน. (2544). *การประกันคุณภาพการศึกษาในโครงการประกันคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. เอกสารประกอบการบรรยาย. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ.
- Bryk, A., Camburn, E. & Louis, K. S. (1999). Professional community in Chicago elementary schools: Facilitating factors and organizational consequences. *Education Quarterly*, 91(7), 23-34.
- Hord, S. M. (2003). *Learning together, leading together: Changing schools through professional learning communities*. New York: Teachers College Press
- Likert, R. (1967). The Method of Constructing and Attitude Scale. In *Reading in Fishbein, M (Ed.), Attitude Theory and Measurement* (pp. 90-95). New York: Wiley & Son.
- Stoll, L., Bolam, R., McMahon, A., Thomas, S., Wallace, M., Greenwood, A. & Hawkey, K. (2006). *Professional Learning Communities: Source Materials for School Leaders and Other Leaders of Professional Learning*. London: Innovation Unit, DfES, NCSL and GTC..